

м/с

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Гаврилюк С. В.

2015 р.

Український танець, теорія та методика викладання

РОБОЧА ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

ОС «бакалавр»

Напряму 6.020202 «Хореографія»

Луцьк – 2015

Робоча програма навчальної дисципліни «Український танець, теорія та методика викладання» для студентів напряму підготовки 6.020202 «Хореографія» "12" жовтня 2015р. - 15 с.

Розробник: Дужич-Ніколайчук Віктор Іванович, заслужений артист України,
процент

Рецензент: Козачук Олег Дмитрович, заслужений працівник культури України,
художній керівник та головний балетмейстер ансамблю народного танцю
"Волинянка

**Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри хореографії
протокол № 3 від 13 жовтня 2015р.**

Завідувач кафедри:

Дужич-Ніколайчук В.І.

**Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією інституту мистецтв
протокол № 2 від 14.10 2015 р.**

Голова науково-методичної
комісії інституту мистецтв

Шиманський П.Й.

**Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол №3 від 18.11.2015 р.

© Дужич-Ніколайчук В.І.,2015

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів <u>10</u>	0202 «Мистецтво»	вибіркова
Модулів <u>8</u>	6.020202 «Хореографія»	Рік підготовки 1 і 2 рік навчання
Змістових модулів <u>4</u>		Семестр 1-4 семестр
ІНДЗ: нема		Лекції <u>16</u> год.
Загальна кількість годин <u>300</u>		Практичні <u>102</u> год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): аудиторних <u>2</u> год. консультації <u>0,5</u> год. самостійної роботи <u>3,5</u> год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»	Самостійна робота <u>164</u> год.
		Консультації <u>18</u> год.
		Форма контролю: залік <u>1,3</u> семестр екзамен <u>2,4</u> семестр

Структура робочої програми

Вступ

Фахова підготовка спеціаліста-хореографа є складним процесом, що вимагає не лише досконалого оволодіння основами танцювального мистецтва та формування виконавських навичок, але й інтелектуального і загальнокультурного розвитку особистості, здатної вільно і самостійно мислити та діяти. Синтетичний характер діяльності спеціаліста хореознавчого профілю ставить вимоги цілісності, єдності, професійної спрямованості культурологічних та освітянських компонентів його підготовки. У зв'язку з цим у науковій організації навчального процесу особливого значення набуває комплекс дисциплін, що впливають на формування особистості в професійно-мистецькому, культурологічному, соціально-педагогічному аспектах.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика виконання українського народно-сценічного танцю» є вивчення основних теоретичних положень і понять у сфері українського танцю, набуття навичок застосування виконавсько-методичних підходів у виконавській та педагогічній сферах хореографічної діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- засвоєння особливостей танцювальної лексики з врахуванням характерних рис танцювальної культури історико-етнографічних регіонів України;
- засвоєння складних танцювальних рухів щодо технічного виконання та методики викладання українського танцю;
- вивчення та збереження фольклорних надбань хореографії та адаптування їх у сьогодення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми після засвоєння курсу студенти повинні:

знати:

- стилістичні особливості та жанрові різновиди українського танцю; особливості танцювальних елементів та рухів різноманітних регіонів України;
- методику виконання та викладання вивченого матеріалу;
- фольклорні джерела українського танцю з врахуванням характерних національних особливостей;

вміти:

- використовувати теоретичні знання і практичні вміння для створення хореографічних комбінацій та етюдів українського танцю;
- виконувати складні технічні та трюкові елементи української танцювальної лексики.

1.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методика виконання та викладання рухів народних танців Центрального регіону України.

Тема 1. Джерела українського хореографічного мистецтва. Класифікація та характеристика українських народних танців.

Український народ протягом століть створював самобутню культуру, яка відбиває його багатогранне життя. Одним з її найцінніших скарбів є танцювальне мистецтво. Кращі зразки народних танців збереглися й дійшли до наших днів. У справжній своїй красі український танець вперше з'явився на сцені в п'єсі І. Котляревського «Наталка Полтавка». Так у виставах М. Садовського танець виступав вже не як копія життя, а як органічне художнє узагальнення. Так на сцені класичного театру почалося зародження балетмейстерського мистецтва – перша велич якого – Василь Авраменко.

Серед танців які побутують тепер, можна відзначити хороводи, метелиці, гопаки, козачки, коломийки, гуцулки, кадрилі, польки і ряд сюжетних танців.

Тема 2. Основні положення рук, ніг, корпусу і голови в танцях центрального регіону України.

В українських парних і масових танцях, які виконуються на масових вечорах і гуляннях, положення рук визначене заздалегідь. Сольних Танцях виконавець вільно імпровізує рухи рук в залежності від змісту танцю і музики.

Обидві руки виконавця можуть знаходитись в чотирьох основних напрямках по відношенню до самого виконавця.

Перше положення – обидві руки, зігнуті в ліктях, лежать кулаками збоку на талії. Друге положення : руки схрещені на грудях. Це положення може мати три положення.

Тема 3. Методика виконання вправ біля станка, на центрі залу, що ґрунтується на лексиці танців центрального регіону України. Заняття з українського танцю розподіляються на дві частини: вправи біля станка та посеред залу. Тренувальні вправи біля станка застосовуються для розвитку

технічних навичок. Заняття посеред залу – це в основному робота над етюдами, освоєння стилів та манери виконання найрізноманітніших танцювальних рухів

Тема 4. Методика вивчення основних рухів танцю Гопак.

Танцювальні рухи - бігунець, голубець, бокова доріжка, проста присядка, простий крок, віртуозна техніка. Лексичні елементи, комбінації з рухів та постановка етюду.

Змістовий модуль 2. Танцювальна лексика Волині та Полісся. Стилiстична особливiсть побудови хореографiчної лексики Полiсся та Волини.

Тема 1. Стилiстична особливiсть побудови хореографiчної лексики Полiсся та Волини.

На розвиток рухів українського народного танцю мають вплив географічне розташування України та етнографічна спорідненість з сусідніми країнами – Росією, Білоруссю, Польщею, Чехією, Молдовою, що стало причиною взаємовпливу культур у формуванні українського народного танцю взагалі й на теренах Полісся, Волині зокрема. Танцювально – рухова основа поліського краю виокремилася завдяки умов життя поліщуків, соціально – культурному розвитку, кліматичному та географічному розташуванню. Джерела поліського танцю становлять рухи та жести, підмурівком яких є трудові процеси та національні традиції.

Тема 2. Танцювальні рухи Волині та Полісся.

Танцювальні поклони та запрошення. - Уклін, як традиційна спадщина, характерний і для танцювальної культури України. У танці уклін – основа, не лише виконує функцію вітання, а й запрошення до танцю, вдячність. Побуває чимало варіантів поклонів та запрошень.

Танцювальні кроки. - Всі рухи означеної групи виконуються з кроку та будуються на кроках – крок з носка, кроки з каблука на всю ступню, ковзкі кроки, кроки з підстрибуванням, підскоки, перескоки, бокові кроки.

Танцювальні біги, бігунці. – Загальну картину групи танцювальних рухів Волинського та Поліського краю – танцювальні біги, бігунці характеризують легкість, стрімкість, чіткість виконання рухів на півпальцях.

Ритмічно – технічні рухи. – Це дрібушечки, притупи, вибиванці.

Рухи на повному присіданні. – Прості присядки, комбіновані присядки.

Тема 3. Методика вивчення та викладання основних рухів танцю «Буянський скакунець». Основний крок танцю, скакунець, поворот у парі, голубець, припадання, потрійний притуп. Лексичні елементи, комбінації з рухів та постановка етюдів.

Тема 4. Методика вивчення та викладання основних рухів «Поліська полька». Основний хід, стрибкі зі зміною ніг, крок польки, полька у парі в повороті, комбінований притуп, комбінована присядка. Лексичні елементи, комбінації з рухів та постановка етюдів.

Змістовий модуль 3. Методика виконання та викладання рухів народних танців Гуцульщини та Поділля.

Тема 1. Характеристика історико- етнографічних регіонів Гуцульщини та Поділля.

Народні танці українців Карпат – важлива складова частина загальноукраїнської культури. Побут. звичаї, обряди.

Етнографічні групи - гуцули, бойки, і лемки.

Тема 2. Стилiстичні особливості танцювальних рухів Гуцульщини.

Ходи, притупування, кроки з підскоками, кроки обертові, присядки, кроки з маятниковими і вертикальними рухами. Лексичні елементи, комбінації з рухів та постановка етюдів.

Тема 3. Стилiстичні особливості танцювальних рухів Поділля

Рухи з просуванням. Простий танцювальний крок, перемінний крок, подільський основний крок, крок з підстрибуванням, потрійний притуп, подільський ключ. Лексичні елементи, комбінації з рухів та постановка етюдів.

Тема 4. Вивчення основних елементів рухів та методика вивчення танців « Аркан» та «Подоляночка».

Крок - гайдук, тріпачок, вихилясник, арканівський крок, крок зміни, дубовий лист, боковий, колінце.

Основний крок, крок з підстрибуванням, подільський крок.

Лексичні елементи, комбінації з рухів та постановка етюдів.

Змістовний модуль 4. Методика виконання та викладання рухів та народних танців Буковини та Закарпаття.

Тема 1. Успадкування локальних традицій хореографічного фольклору Буковини та Закарпаття.

Побутування танців Буковини. Характер виконання танців «Буковинський святковий», «Вівчарики», «Ставчанка», «Ойра». Буковинські чоловічі народні танці «Буковинський парубоцький», «Козак».

Особливості лексичних елементів хореографічної лексики народних танців Закарпаття: «Голубка», «Горянка», «Тропотянка», «Березнянка», «Чинадійка», «Дуботанець», «Півторак», «Увиванець», «Бубнарський».

Тема 2. Стилiстичнi особливостi основних рухiв танцю «Буковинський парубоцький». Вивчення основних елементiв рухiв та методика викладання.

Напружений крок, тропіток з обертанням, крок з підбивкою, ковзкий крок з переміною ніг, присядка гайдук - круч, високий підскок, доріжка, присядка з підбиванням ноги. Лексичні елементи, комбінації з рухів та постановка етюдів. Лексичні елементи, комбінації з рухів та постановка етюдів.

Тема 3. Стилiстичнi особливостi основних рухiв танцю «Козак». Вивчення основних елементiв рухiв та методика викладання.

Лексичні елементи, комбінації з рухів та постановка етюдів.

Тема 4. Стилiстичнi особливостi основних рухiв танцю «Голубка», «Тропотянка», «Березнянка», «Дуботанець». Вивчення основних елементiв рухiв та методика викладання.

Положення ніг, рук, голови, корпусу виконавців у парно-масових танцях. Повороти та оберти в парі на місці та з просуванням. Лексичні елементи, комбінації з рухів та постановка етюдів.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ.	Конс..	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Методика виконання та викладання рухів народних танців Центрального регіону України.					
Тема 1. Джерела українського хореографічного мистецтва. Класифікація та характеристика українських народних танців	11	2		1	8
Тема 2. Основні положення рук, ніг, корпусу і голови в танцях центрального регіону України.	12	1	2	1	8
Тема 3. Методика виконання вправ біля станка, на центрі залу, що ґрунтується на лексиці танців центрального регіону України.	14	1	4	1	8
Тема 4. Методика вивчення основних рухів танцю Гопак.	48		26	2	20
Разом за змістовим модулем 1	85	4	32	5	44
Змістовий модуль 2. Танцювальна лексика Волині та Полісся. Стилiстична особливiсть побудови хореографiчної лексики Полiсся та Волини.					
Тема 1. Стилiстична особливiсть побудови хореографiчної лексики Полiсся та Волини.	10	1		1	8
Тема 2. Танцювальнi рухи Волини та Полiсся.	12	1	2	1	8
Тема 3. Методика вивчення та викладання основних рухів танцю «Буянський скакунець».	22	1	8	1	12
Тема 4. Методика вивчення та викладання основних рухів «Полiська полька».	22	1	8	1	12
Разом за змістовим модулем 2	66	4	18	4	40
Змістовий модуль 3. Методика виконання та викладання рухів народних танців Гуцульщини та Подiлля.					
Тема 1 Характеристика iсторико-етнографiчних рiгiонiв Гуцульщини та Подiлля.	14	2	2	2	8
Тема 2. Стилiстичнi особливостi танцювальних рухів Гуцульщини.	14	1	4	1	8
Тема 3. Стилiстичнi особливостi танцювальних рухів Подiлля.	16	1	4	1	10
Тема 4. Вивчення основних елементів рухів та методика вивчення танців «Аркан» та «Подольночка».	33		22	1	10
Разом за змістовим модулем 3	77	4	32	5	36
Змістовий модуль 4. Методика виконання та викладання рухів та народних танців Буковини та Закарпаття.					
Тема 1. Успадкування локальних традицій хореографічного фольклору Буковини та Закарпаття.	10	1		1	8
Тема 2. Стилiстичнi особливостi основних рухів танцю «Буковинський парубоцький». Вивчення основних елементів рухів та методика викладання.	20	1	6	1	12
Тема 3. Стилiстичнi особливостi основних рухів танцю «Козак». Вивчення основних елементів рухів та методика викладання.	20	1	6	1	12

Тема 4. Стилiстичнi особливостi основних рухiв танцю «Голубка», «Тропотянка», «Березнянка», «Дуботанець». Вивчення основних елементiв рухiв та методика викладання.	22	1	8	1	12
Разом за змiстовим модулем 4	72	4	20	4	44
Усього годин	300	16	102	18	164

Методи навчання – інформаційно-рецептивний, ілюстративний, репродуктивний.

Форма підсумкового контролю успішності навчання :

залік - (I, III семестр), екзамен - (II, IV семестр).

Методи та засоби діагностики успішності навчання – експрес-опитування, активність на практичних заняттях, модульна контрольна робота, залік, екзамен.

Розподіл балів, які отримують студенти

I семестр

Поточний контроль (мах = 40 балів)				Модульний контроль/екзамен (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1				Модуль 2	
Змістовий модуль 1				МКР 1	100
T 1	T 2	T 3	T 4		
5	5	5	25		
				60	

II семестр

Поточний контроль (мах = 40 балів)				Модульний контроль/екзамен (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1				Модуль 2	
Змістовий модуль 1				МКР 1	100
T 1	T 2	T 3	T 4		
5	5	15	15		
				60	

III семестр

Поточний контроль (мах = 40 балів)				Модульний контроль/екзамен (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1				Модуль 2	
Змістовий модуль 1				МКР 1	100
T 1	T 2	T 3	T 4		
5	5	5	25		
				60	

IV семестр

Поточний контроль (мах = 40 балів)				Модульний контроль/екзамен (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1				Модуль 2	
Змістовий модуль 1				МКР 1	100
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4		
5	10	10	15	60	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модульна контрольна робота (60 балів)

54-60 балів виставляють студентів, який вияви всебічні, системні і глибокі знання з навчально-програмового матеріалу; повністю розкрив зміст на поставлені запитання; вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюстрував відповіді прикладами; вільно володіє нормативною сучасною мовою; комплексно застосовує одержані знання з фахових дисциплін. Вірно демонструє характер та манеру виконання танцювальних рухів та комбінацій.

44 - 53 бали виставляють студентів, який правильно розкрив зміст на поставлені запитання, та у відповідях бракувало власних суджень; грамотно володіє спеціальною термінологією, нормативною сучасною українською мовою; здатний до самостійного поповнення знань у подальшій навчальній роботі. Показує хороше виконання танцювальних рухів та комбінацій.

36-43 бали виставляється студентів, який зміст питань виклав частково, не послідовно; логічний зв'язок у відповіді відсутній, але суть запитання розкрита. Показав задовільні результати у відтворенні і виконанні танцювальних рухів.

22-35 балів виставляється студентів, який основний зміст запитання не розкрив; припустився принципових помилок; спеціальною термінологією володіє частково. Показав незадовільні результати у відтворенні і виконанні танцювальних рухів.

0-21 балів балів виставляється студентіві, який основний зміст запитання не розкрив; припустився принципових помилок; спеціальною термінологією не володіє частково.

Поточний контроль (15 балів)

13 - 15 балів виставляють студентіві, який вияви всебічні, системні і глибокі знання з навчально-програмового матеріалу; повністю розкрив зміст на поставлені запитання; на високому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики.

10 – 12 балів виставляють студентіві, який правильно розкрив зміст на поставлені запитання, та у відповідях бракувало власних суджень; на високому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики.

7 - 9 балів виставляється студентіві, який зміст питань виклав частково, не послідовно; логічний зв'язок у відповіді відсутній, але суть запитання розкрита, на достатньому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики..

4-6 балів балів виставляється студентіві, який основний зміст запитання не розкрив; припустився принципових помилок; спеціальною термінологією володіє частково, на посередньому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики.

0 - 3 бали виставляється студентіві, який основний зміст запитання не розкрив; припустився принципових помилок; спеціальною термінологією не володіє , на низькому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики.

Поточний контроль (10 балів)

9-10 балів отримують студенти, які мають глибокі, ґрунтовні та системні знання з вивченої теми, на високому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

7-8 бали отримують студенти, які мають основні знання з вивченої теми, на достатньому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

2 балів отримують студенти, які мають основні знання з вивченої теми, на посередньому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

0 - 4 балів отримують студенти, які мають недостатні знання з вивченої теми, на низькому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

Поточний контроль (5 балів)

5 балів отримують студенти, які мають глибокі, ґрунтовні та системні знання з вивченої теми.

3 - 4 бали отримують студенти, які мають основні знання з вивченої теми, на достатньому рівні володіють понятійним апаратом.

2 бали отримують студенти, які мають основні знання з вивченої теми, на посередньому рівні володіють понятійним апаратом.

0 балів отримують студенти, які мають недостатні знання з вивченої теми, на низькому рівні володіють не володіють понятійним апаратом. .

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Список джерел

- Боримська Г. Самоцвіти українського танцю / Г.Боримська—
Київ 1974. — 115с.
- Василенко К. Лексика українського народно - сценічно
танцю / К. Василенко — Київ, 1996. – 49с.
- Василенко К. Український танець / К. Василенко — Київ, 1997. – 68с.
- Верховинець В. Теорія українського народного танцю / В. Верховинець
Київ, 1990. – 75с.
- Воропай О. Звичаї нашого народу / О. Воропай. Київ, 1993. – 474с.
- Годовський В. Калина Полісся / В. Годовський – Рівне, 2001. – 120с.
- Годовський В. Матеріали науково – теоретичної конференції /
В.Годовський. Рівне, 2002. – 50с.
- Голдрич О. Методика викладання хореографії / О. Голдрич –
Львів, 2006. – 84с.
- Гуменюк А. Народне хореографічне мистецтво України / А. Гуменюк. Київ,
1963.
- Гуменюк А. Українські народні танці / А. Гуменюк. К., 1969. – 615с.
- Зайцев Є. Основи народно - сценічного танцю / Є Зайцев К., 1975.
- Зайцев Є. Колесниченко Ю. Основи народно – сценічного танцю
/ Є. Зайцев, Ю. Колесниченко – Вінниця, 2007. – 416с.
- Зубатов С. Основи викладання українського народно - сценічного танцю. / С.
Зубатов. – Київ, 1995. – 133с.
- Капустін О, Задорська Л. Шалантух / О. Капустін, Л. Задорська
Київ, 1966. – 15с.
- Полятикін М. Народні танці Волині і Волинського Полісся у записах

Миколи Полятикіна / М. Полятикін. – Луцьк, 2005. – 108с.

Самохвалова А. В. Вплив танцювальної культури міста початку
XX ст. на розвиток народної хореографії села рівненського Полісся
Другої половини XX ст. / А. Самохвалова. – Рівне, 2002. – 50с.

Oskar Kolberg.- Dzieła wszystkie -1.36 - Wolyn.- Wroclaw-Poznan.1907

Oskar Kolberg.- Dzieła wszystkie -1.55 - Rus Karpacka cz.L- Wroclaw-
Poznan.1907

Oskar Kolberg.- Dzieła wszystkie -1.57/ 1 - Rus Karpacka cz.II- Wroclaw-
Poznan.1907

Oskar Kolberg.- Dzieła wszystkie -1.57/ 2 - Rus Czerwona.- Wroclaw-
Poznan.1907